

מכתב - מוספין

The Secret of Consistency

1. תלמוד בבלי מסכת זבחים דף פט עמוד א

מתני' כל התדיר מחבירו קודם את חברו, התמידין קודמין למוספין, מוספי שבת קודמין למוספי ר"ח, ח"ש זולתו מוספי ר"ח קודמין למוספי ר"ה, שנאמר: מלבד עולת הבקר אשר לעולת התמיד תעשו את אלה.

2. תלמוד בבלי מסכת זבחים דף צ עמוד ב

גמ'. איבעיא להו: תדיר ומקודש, איזה מהם קודם? תדיר קודם משום דתדיר, או דלמא מקודש קדים שקדיש?

3. רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ט הלכה ב

וכיצד סידור הקרבנות, מוסף שבת תחלה ואחריו מוסף החדש ואחריו מוסף יום טוב, שכל התדיר מחבירו קודם את חברו וכן כל המקודש מחבירו קודם את חברו, היה לפניו תדיר ומקודש יקדים איזה מהם

תדיר דנאמר בכל ר"ח אף דפשוט ללודוד ה' וכו' נאמר יותר פעמים רבכל יום בחודש אלול אומרים פרק זה ב' פעמים, הרי דנקט דמה שנאמר בכל ר"ח בכל השנה כולה הוי תדיר. ומאיך מצינו בשאגת אריה סי' כ"א דברכת המזון תדיר מספה"ע כיון שחייבין לאכול פת בכל שבת ויו"ט כמה סעודות והוי יותר ממ"ט ימי הספירה, ומשמע דלולי כן הוי ספה"ע תדיר אף כנגד ברהמ"ז שנוהג בכל שבתות השנה,

4. מנחת אשר במדבר ס' סא

יש לעיין בדין תדיר מה הדין כאשר מצוה אחת נוהגת ביותר זמן אך מצוה אחרת מתקיימת יותר פעמים בפחות זמנים, איזה מהן נחשבת תדיר. ונראה דנחלקו בכך האחרונים, דהנה המטה אפרים סימן תקפ"א סעיף ו' כתב דבראש חודש יש להקדים "ברכי נפשי" ל"לודוד ה' אורי וישעי" דברכי נפשי הוי

5. תלמוד בבלי מסכת תענית דף כו עמוד א

חמשה דברים אירעו את אבותינו בשבעה עשר בתמוז, וחמשה בתשעה באב. בשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות, ובטל התמיד, והובקעה העיר. ושרף אפוסטמוס את התורה והעמיד צלם בהיכל. בתשעה באב נגזר על אבותינו שלא יכנסו לארץ, וחרב הבית בראשונה ובשניה, ונלכדה ביתר, ונחרשה העיר.

6. רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק א

הלכה א- מצות עשה להקריב שני כבשים עולות בכל יום והם הנקראים תמידין, אחד בבקר ואחד בין הערבים שנאמר שנים ליום עולה תמיד וגו'.

הלכה ב- ואימתי זמן שחיטתן, של בקר שוחטין אותו קודם שתעלה החמה משיאור פני כל מזרח, ופעם אחת דחקה השעה את הצבור בבית שני והקריבו תמיד של שחר בארבע שעות ביום.

הלכה ג- תמיד של בין הערבים שוחטין אותו משיארץ הצל ויראה לכל שהארץ, והוא משש ומחצה ומעלה עד סוף היום, ולא היו שוחטין אותו בכל יום אלא בשמונה שעות ומחצה וקרוב בתשע ומחצה, ולמה מאחרין אותו שתי שעות אחר תחילת זמן שחיטתו, מפני הקרבנות של יחידים או של צבור, לפי שאסור להקריב קרבן כלל קודם תמיד של שחר, ולא שוחטין קרבן אחר תמיד של בין הערבים חוץ מקרבן פסח לבדו, שאי אפשר שיקריבו כל ישראל פסחיהן בשתי שעות.

7. ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה לוט

והמצוה הל"ט היא שצונו להקריב במקדש שני כבשים בכל יום. ואלו נקראין תמידין. והוא אמרו יתעלה (פינחס כח) שנים ליום עולה תמיד

only seeing these two = one theme = only giving as only there

8. ספר החינוך מצוה תא כ"ט (as always)

(א) שנצטוו ישראל שיקריבו על ידי משרתי השם יתברך, שהם הכהנים, שני כבשים בני שנה תמימים לעולה בכל יום, האחד בבקר והשני בין הערבים, שנאמר [במדבר כ"ח, ב'], צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי וגו' שנים ליום עולה תמיד. ומכל מקום עיקר האזהרה לבית דין, כלומר החכמים מורי התורה שבישראל, כי עליהם מוטלת מלאכת הצבור, וכמו שדרשו זכרונם לברכה [ספרי כאן], ואמרת אליהם, אזהרה לבית דין.

משרשי מצות הקרבנות כתבתי במצות המקדש בסדר ויקחו לי תרומה עשה א' [מצוה צ"ה] העולה על רוחי בפשט הענין, ואחר אותם הטעמים אני ממשיך גם כן טעם התמידין לומר שנצטוינו בעבודה זו התמידית שהיא פעמים ביום בזריחת השמש ובנטותו לערוב, למען נתעורר מתוך המעשה הזה ונשים כל לבנו וכל מחשבותינו לדבקה בשם ברוך הוא, כאומרי כמה פעמים שהאדם נפעל וטבעו מתעורר לפי עסק מעשהו, ולכן בהיות האדם נכון בטבעו שצריך לתקן לו מזון פעמים ערב ובקר, נצטוו שישים מגמתו ועסקו בעסק עבודת בוראו גם כן שתי פעמים, לבל תהיה עבודת העבד לעצמו יתרה על עבודתו לרבו, וכל זה למה, כדי לעורר רוחו וחפצו תמיד לזכור את בוראו, ובכן יכשיר מעשיו ויתברך ממנו כי חפץ חסד הוא, וכמו שדרשו זכרונם לברכה [ספרי כאן], אשה ריח ניחוח לה', שאמרתי ונעשה רצוני, כלומר שכל חלק גבוה מכל קרבן אינו רק חפצו ברוך הוא שעשה העבד מה שצוהו למען יכשר לזכות בטובו ברוך הוא.....

ונוהגת מצוה זו בזמן הבית, והיא מן המצוות שהן מוטלות על הציבור, ויותר על הכהנים, ואם שמא חס ושלום יתרשלו בה שלא להקריבם בכל יום ביטלו עשה זה, והשגגה נתלית על כל עדת בני ישראל היודעים בדבר אם יש כח בידם לתקן בשום צד.

והרמב"ן ז"ל חשב בחשבון המצוות שני תמידין לשתי מצוות עשה, לפי שהן מצוות שאין מעכבות זו את זו, וזמנה של זו לא זמנה של זו.

8. מדרש-הקדמה לס' הכותב בס' עין יעקב

בן זומא אומר מצינו פסוק כולל יותר והוא שמע ישראל וגו' בן ננס אומר מצינו פסוק כולל יותר והוא ואהבת לרעך כמוך, שמעון בן פזי אומר מצינו פסוק כולל יותר והוא את הכבש אחד תעשה בבוקר וגו' עמד רבי פלוני על רגליו ואמר הלכה כבן פזי דכתיב ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן וגו'.

וישב אברהם אל נערי

9. שמו הטוב מועדים עמ' פ

והתמיה עולה מאלי ויצחק היכן הוא ותרצו במדרש דשלחו לבית מדרשו של שם ללמוד ממנו תורה, והדברים מרפסין איגרא, מי שכבר עלה על המזבח ונעשה עולה תמימה ומוכן להישחט לרצון השם עדין צריך לילך לחדרו של שם ללמוד! ונראה דיתכן שישנו כח באדם למסור נפשו על קדה"ש אבל צריכים ללמוד איך לחיות בקדוש השם והיינו דישנו נסיונות כל יום ויום וזהו קשה ממס"ג חד פעמית דזהו תמידית כל רגע ורגע וזהו דלחיות לקדה"ש קשה וצריך תורה מיוחדת מלמות על קד"ה וזהו פשוטו מה שדרשו וחי בהם ולא שימות בהם.

10. חיי עולם לר' שטינזאלץ

רצוא ושוכ בסופו של דבר, למרות שיש בין בני האדם הבדלי אופי שאינם ניתנים למחיקה, ישנו גם החלק שמעבר לאופי, שהוא נקודת הבחירה. בסופו של דבר אנשים נותרים לעצמם את הדרך בה הם רוצים ללכת, הדרך לעלות בהר ה'. מהכתובים עצמם נראה שאין הכרעה שלמה לצד זה או לצד אחר. אם ישנה פה בכל זאת אמירה כלשהי, הרי היא בסך הכל שאדם איננו צריך ללכת רק בצד אחד. לאחר מתח מסוים, יש זמן של שקט, והשקט הזה איננו נחשב לעניין של ירידה.

Handwritten notes in Hebrew, including a circled number 2 at the bottom.

Handwritten notes on the right margin, including the word 'עולה' and other illegible text.

פרשת חיי שרה לא באה לומר שאברהם הודקן וכבר לא מסוגל לעשות כל מה שעשה קודם לכן - להילחם, למול את עצמו או לשאת

אישה. מה שהיא מלמדת אותנו זה שיש תקופות שונות בחיים. התורה לא בונה את הדברים בצורה כזו שלדרך אחת יש כמהות עדיפות על השניה, וגם לא מעמידה אף אחד מהם כשלמות. היא מעמידה במציאות את הצורך שבני אדם ילמדו לנהוג בשני האופנים כאחד, משום שאין דרך אחת שאפשר להחזיק בה ולהתמיד בה לעולם ועד. מצד אחד האדם צריך להיות בעולם כזה, שבכל יום מתחדשים אצלו דברים שמעולם לא נשמעו, ומצד שני, יכול להיות זמן שבו שום דבר לא מתרחש ושום דבר דרמטי לא קורה.

שני האופנים הללו הם חלק מכניין האדם, מעין "רצוא ושוב": אדם צריך להיות מסוגל לסערות גדולות, אך להיות גם מוכן ומסוגל לחיות בלעדיתה. יש תקופות בחיי אדם, בהן הוא צריך לרוץ כמה שהוא יכול; אפילו כשיש כאב ראש אחרי כאב ראש ומאודע אחר מאודע, מאודעות מרוממים ומאודעות טרגיים - אסור לו לומר: 'שוב,

11. מעין בית השואבה עמ' תסא

בחגיגה (ג.) דרש רבא: מאי דכתיב מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב, כמה נאין רגליהן של ישראל בשעה שעולין לרגל, בת נדיב בתו של אברהם אבינו שנקרא נדיב וכו'. ויש להעיר ממתני דברכות (נד.) ולא יכנס אדם להר הבית במקלו ובמנעלו וכו', ואיך יתכן שלשון הכתוב "פעמיך בנעלים" שייך לרגליהם של ישראל בשעת עלייה לרגל, והלא כשבאים להר הבית, שזהו עיקר עלייה לרגל, כבר אינם הולכים במנעלים כלל! (ובלשון המדרש איתא להדיא "מה נאו עקבותיך במסאנא").

והנה בנוסח תפלת המוספין תקנו אנשי כנה"ג לומר "והשב כהנים לעבודתם ולויים לשירם ולזמרם והשב ישראל לנויהם". ואינו מובן למה שייך ענין שיבת ישראל לנויהם דוקא אחר ענין עבודת הכהנים וזמרת הלויים. ויש לפרש שמדובר בכאן על שיבת ישראל לנויהם אחרי שעלו לרגל וראו עבודת הכהנים ושמעו זמרת הלויים, ששיבה זו עבודה גדולה היא, שישבו לבתיהם עם כל המדרגות וההשגות והעילוויים שהשיגו בשעת עלייה

12. משנה מסכת אבות פרק ו משנה ב

אני רוצה להפסיק ולנוח, ויש זמנים שהוא צריך להיות הרבה יותר בגדר של קליטה מאשר בתנועה של עשייה או של חידוש. הלקח הוא האפשרות להחליף צד, להיות בזמן מסוים כאש בווערת, ובזמן אחר בבטחה ובהשקט.

מהלך החיים היהודי מכריח אותנו לעשות דברים מסוימים פעם ביום או פעם בשבוע - ולהשתנות יחד איתם; לפחות פעם אחת בשבוע, בשבת, אנחנו אמורים להחליף את הקצב הפנימי של הליכתנו. בששת ימי המעשה אדם עובד בגופו, או בעבודה אחרת שכל כולה בנויה על מתח, והוא שקוע בה. פעם בשבוע מגיע יום בו כל המבנה הפנימי צריך להשתנות, מדמותו של אדם שכל הזמן פועל חודם, לתבנית של שבת, שכל מהותה היא שהאדם נעשה כלי - הוא צריך לשבת דומם, בשלום ושלווה, בהשקט ובטח. זהו תנועה של רצוא ושוב, ואדם צריך לפתח את היכולת הנפשית להיות מסוגל לפעול בשני האופנים הללו.

לרגל במקום הקודש והמקדש. וכן כתוב אחרי חנוכת הבית שעשה שלמה בבית המקדש (מלכים א ח, סו) "ויולכו לאהליהם שמחים וטובי לב", שאנן עליית הרגל נגמרת בשעת היציאה מבית המקדש, אלא יציאה זו עצמה והשיבה לבית עם כל ההשפעות וההתלהבות של עמידתו בבית המקדש, בכלל עבודת עלייה לרגל הן ודגמתו מצינו גם בהכהן העובד עצמו, בנוסח סדר העבודה במוסף של יוה"כ "אמת מה נהדר כהן גדול בצאתו מן המקדש". *

וכן י"ל לפרש כוונת חז"ל באמרום שהכתוב "מה יפו פעמיך בנעלים" בא לתאר עבודת העלייה לרגל, ואע"ג שבשעת ראיית פנים במקדש לא היו לובשים את מנעליהם, מ"מ הרי ביארנו שאין עצם העמידה בעזרה ממצה את תכליתה של עבודת העלייה לרגל, ומאז מתחיל עוד חלק חשוב של עבודה זו, הלא היא השיבה לביתו וידו אוחזת בכל קניינו הרוחניים בלי רפנון. וחלק זה של העבודה שייך דוקא כשכבר שם על רגליו את המנעלים, וחזר אל קרקע העולם שמחוץ לבית המקדש, ועדיין הוא מחזיק בהשגותיו ועומד במדרגתו, אז "מה יפו פעמיך בנעלים".

אמר רבי יהושע בן לוי בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה שכל מי שאינו עוסק בתורה נקרא מזוף שנאמר נזם זהב באף חזיר אשה יפה וסרת טעם ואומר והלוחות מעשה אלהים המה והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלוחות אל תקרא חרות אלא חירות שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה וכל מי שעוסק בתורה תדיר הרי זה מתעלה שנאמר +במדבר כ"א י"ט+ וממתנה נחליאל ומנחליאל במות:

וכן הכתיב הרי נזם זהב באף חזיר
קיים עשאו את כלי הטיף לזכרון יו"כ
עמך ס"ח את את האצילות הרי נשאו
11 11 11
האצילות רך יתעלה

13. מסכתות קטנות מסכת כלה רבתי פרק ח (גירסת ר"ח קנייבסקי)

ר' יהושע בן לוי אומר בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב, ומכרזת ואומרת, אוי להם לבריות מעלבונה של תורה, שכל מי שאינו תדיר בתלמוד תורה נקרא נזוף, שנאמר נזם זהב באף חזיר אשה יפה וסרת טעם, ואומר והלוחות מעשה אלהים המה והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלוחות, אל תקרי חרות אלא חירות, אין לך בן חורין אלא ההוגה בתורה, ואומר וממתנה נחליאל ומנחליאל במות.

14. תלמוד בבלי מסכת שבת דף לא עמוד א

אמר רבא: בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו: נשאת ונתת באמונה, קבעת עתים לתורה, עסקת בפריה ורביה, צפית לישועה, פלפלת בחכמה, הבנת דבר מתוך דבר? ואפילו הכי: אי יראת ה' היא אוצרו - אין, אי לא - לא.

15. פירוש המשנה לרמב"ם מסכת אבות פרק ג

אחר כך אמר, שהמעלות לא יושגו לפי שעור גודל המעשה, אלא לפי רוב מספר המעשה. זוהי שהמעלות אמנם יושגו בכפול מעשי הטוב פעמים רבות, ובזה יושג הקנין, לא בשיעשה האדם מעשה אחד גדול ממעשי הטוב, שבזה לבדו לא יושג קנין. משל זה, שהאדם אם יתן למי שראוי אלף דינר, בפעם אחת ולאיש אחד, לא תושג לו מעלת הנדיבות בזה המעשה האחד הגדול, כמו שתושג למי שיתנדב אלף פעמים באלף דינר, ויתן כל דינר מהם על צד הנדיבות, לפי שזה ייכפל על ידו מעשה הנדיבות אלף פעמים, ויושג קנין חזק, וזה פעם אחת בלבד התעוררה הנפש התעוררות גדולה למעשה טוב, ואחר כך יתעורר פסקה מזה. וכן בתורה אין שכר מי שפדה אסיר במאה דינר, או נתן צדקה לעני במאה דינר שהיו די מחסורו, כמו מי שפדה עשרה אסירים, או השלים חסרון עשרה עניים, ואפילו בעשרה דינרים. ולזה תקיש. וזה הוא ענין אומר: לפי רוב המעשה אבל לא על פי המעשה.

16. ספר החינוך מצוה טז

משרשי המצוה, לזכור ניסי מצרים, כמו שכתבנו באחרות. וגם זה גזעו מן השורש הנזכר, שאין כבוד לבני every day מלכים ויועצי ארץ לגרר העצמות ולשברם ככלבים, לא יאות לעשות ככה כי אם לעניי העם הרעבים. ועל כל שחלקה is written on a page or in the book of life... I say we have any blank or meaningless pages.

17. ספר החינוך מצוה צט

משרשי המצוה, היסוד הקבוע לנו כי האדם נפעל לפי פעולותיו ואחריהם מחשבותיו וכוונותיו, והשליח המכפר צריך להתפייס כל מחשבתו וכוונתו אל העבודה, על כן ראוי להתלבש בגדים מיוחדים אליה, שכשיסתכל בכל מקום שבגופו מיד יהיה נזכר ומתעורר בלבו לפני מי הוא עובד, וזה כעין תפילין שנצטוו הכל להניח בקצת הגוף שיהיה לזכרון מחשבת הכשר. ואף על פי שגם הכהן היה מניח תפילין, לגודל ענינו היה צריך גם זה.

18. בראשית רבה (וילנא) פרשת לך לך פרשה מד

א [טו, א] אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברם במחזה לאמר וגו' (תהלים יח) האל תמים דרכו אמרת ה' צרופה מגן הוא לכל החוסים בו אם דרכיו תמימים הוא על אחת כמה וכמה, רב אמר לא נתנו המצות אלא לצרף בהן את הבריות, וכי מה איכפת ליה להקב"ה למי ששוחט מן הצואר, או מי ששוחט מן העורף, הוי לא נתנו המצות אלא לצרף בהם את הבריות,

1 There is a reciprocal, mutually reinforcing, relationship between the daily *mitzvah* of *zechirab* and the once-a-year *mitzvah* of *sippur*. As Rabbi Yitzchak Twersky ז"ל, the Rav's son-in-law and devoted disciple, formulated it: the daily *zechirab* provides a substratum and a context which gives greater meaning to the annual performance of *sippur*. On the other hand, the cursory mention that satisfies the halachic requirement for *zechirab* would become stale and hollow without the periodic infusion of the detailed and passionate¹³ narrative required on the night of the fifteenth of Nisan.¹⁴

14 Rabbi Twersky ז"ל suggested two analogies:

(a) The relationship of the formal, periodic, *mitzvah* of *ve-samachta be-chagecha* to the ongoing expectation that a Jew will live each day with a sense of *simchab* which derives - generally - from our abiding awareness of the *Ribbono shel Olam's* immanence in our lives, and - specifically - from the *simchab shel mitzvab* which we should experience regularly. It would be unrealistic to reach for a state of *u-s'machtem lifnei Hashem* on Yom Tov if we did not have the continuous substratum of *simchab*; conversely, the intense, focused, experience of *simchat Yom Tov* enriches our year-round state of *simchab*.

(b) The relationship of the once-a-year observance of *Tish'ah be-Av* to the halachic requirement for year-round mourning for the loss of the *beit ha-mikdash*.

(ועינין שו"ע או"ח, סי' א', סעיף ג; וסי' תק"ס.)

20. תלמוד בבלי מסכת יבמות דף קכא עמוד א

תניא, אר"ג: פעם אחת הייתי מהלך בספינה וראיתי ספינה אחת שנשברה, והייתי מצטער על תלמיד חכם שבה, ומנו? רבי עקיבא; וכשעליתי ביבשה, בא וישב ודן לפני בהלכה. אמרתי לו: בני, מי העלך? אמר לי: דף של ספינה נדדמו לי, וכל גל וגל שבא עלי נענעתי לו ראשי; מכאן אמרו חכמים: אם יבואו רשעים על אדם, ינענע לו ראשו. אמרתי באותה שעה: כמה גדולים דברי חכמים, שאמרו: מים שיש להם סוף - מותרת, מים שאין להם סוף - אסורה

21. משנה מסכת אבות פרק ד משנה יג

רבי שמעון אומר שלשה כתרים הם כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות וכתר שם טוב עולה על גביהן:

19. משנה מסכת אבות פרק א משנה יד

[*] הוא היה אומר אם אני לי מי לי וכשאני לעצמי מה אני ואם לא עכשיו אימתי:

20. יחל ישראל ארנה | אותו רעיון עולה מהמעשה הידוע על רבי ישראל סלנטר, אשר פעם בשעת לילה מאוחרת מצא את הסנדלר שבשכונתו יושב ומתקן נעליים. ניגש אליו ר' ישראל ושאלו: מדוע יושב הייך בשעת לילה כה מאוחרת ומתקן נעליים?

השיב הסנדלר: כל זמן שהגר דולק, ואני מסוגל ליאות לאורו, אפשר לתקן מאותו סנדלר פשוט, אמר רבי ישראל סלנטר, למדתי לקח חשוב: הלא נאמר (משלי כ' כ"ט): "גר ה' נשמת אדם". כל זמן שגר זה - הנשמה - דולק בגוף האדם, אפשר לתקן את המעשים. לאחר מכן, כשפורחת הנשמה, שוב לא ניתן לתקן דבר.

עובדה זו צריכה להמריץ את האדם למחר ולתקן דרכיו ולצבור כמה שיותר זכויות, שכן איש אינו יודע מתי ייקרא למשפט.

11 כמו שאמר שלמה (קהלת פרק ט' י"ב): "כי גם לא ידע האדם את עתו, כדגים שנאחזים במצודה רעה, וכצפורים האהחות בפת, כהם יוקשים בני האדם לעת

5

רעה כשתפול עליהם פתאום. על כן ממליץ שלמה (שם שם ח) להיות מוכן בכל דגע - "בכל עת יהיו בגדיך לבנים, ושמן על ראשך אל יחסר".

זאם לא עכשיו, אימתי?

21. חפץ חיים שמות

המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא. (ג' ה)
אל תאמר לכשאפנה אשנה - אמרו ז"ל. כי האדם חושב בנפשו
לכשירחיב לו ד' את גבולו ויושב מצבו, אז יעסוק בתורה ובמצוות, אבל
לא כן עכשיו כשהוא בצרה ומצוקה.
ולזה אמר הכתוב, "כי המקום אשר אתה עומד עליו" היינו באיתו
מצב ובאותה שעה, קודש הוא, דאפשר שרצון ה' הוא דוקא בעבודה
כאותה שעה הדחוקה, וכבר ארז"ל בס"ר שה"ש פ"ח, הלומד תורה

22. משנה מסכת אבות פרק ב משנה טז

[*] הוא היה אומר לא עליך המלאכה לגמור ולא אתה בן חורין ליבטל ממנה

23. פירוש רבינו יונה על אבות פרק ב משנה טז

טז הוא היה אומר לא עליך המלאכה לגמור - שלא תעלה על דעתך אינני רחב לב ולא אוכל לגומרה ומה יתרון בעמל ומה אועיל ביגיעתי שלא עליך לגומרה אלא אחר שבתורה אתה עמל קיימת מצות בוראך:

ולא אתה בן חורין להבטל ממנה - שלא תאמר הואיל ואיני חייב לגמור את המלאכה לא אעצר את עצמי אלא אלמוד בכל יום שעה אחת. ולא כן הדבר. כי עבד קנוי אתה עליה להגות בה יומם ולילה ואז תצליח את דרכיך ואז תשכיל:

24. דברים רבה (וילנא) פרשת נצבים פרשה ח סימן ג

רבנן אמרי הטיפש הזה נכנס לבית הכנסת ורואה אותן עוסקים בתורה והוא אומר להן היאך אדם למד תורה תחלה אומרים לו תחלה קורא במגילה ואח"כ בספר ואח"כ בנביאים ואח"כ בכתובים משהוא גומר את המקרא שונה את התלמוד ואח"כ בהלכות ואח"כ באגדות כיון ששומע כך אומר בלבו אימתי אני למד כל זאת וחוזר מן השער הוי בשער לא יפתח פיהו, א"ר ינאי למה"ד לככר שהיה תלוי באויר טיפש אומר מי יוכל להביאו ופקח או' לא אחד תלה אותו מביא סולם או קנה ומוריד אותו כך כל מי שהוא טיפש אומר אימתי אקרא כל התורה ומי שהוא פיקח מהו עושה שונה פרק אחד בכל יום יום עד שמסיים כל התורה כולה אמר הקדוש ב"ה לא נפלאות היא ואם נפלאות היא ממך שאין אתה עסוק בה הוי כי המצוה הזאת.

25. יחל ישראל א:רסג

דף אחד, איש אחד, יום אחד

רבי ישראל מסלנט, מחולל תנועת המוסר, בדברו על המושג "יפה שעה אחת" (אבות ד' י"ז), השיא עצה לתלמידיו:

שלושה דברים צריך אדם לחשוב בשעה שהוא ניגש ללמוד: עליו לחשוב, שכל התורה אינה אלא דף אחד, שהוא עצמו הינו האדם היחיד עלי אדמות, ושזהו יומנו האחרון.

כשנחשב אדם ומנסה להתמודד עם דף גמרא, בא היצר ומסיתו: 'עזוב, זו גמרא קשה. גם אם תתעמק בה, לא תבין אותה. עבור לגמרא אחרת, קלה יותר.'

אולם כשיטול האיש לידו את הגמרא האחרת, שוב יבוא היצר ויסיתו באותן המלים. כך בעצת היצר, יפתח האדם גמרא ויסגרה, יפתח אחרת ויסגור, בלי ללמוד מאומה.

או יבוא היצר ויאמר: 'דפים רבים כל כך יש בגמרא, והרי ממילא, לא תוכל לעולם לסיים הכל. מוטב תסגור את הגמרא ותיטול לידך ספר או עיתון.'

6

אבל, אומר רבי ישראל סלנטר, אילו היה בן אדם יודע, שיש רק דף אחד בכל התורה, שמלכתחילה לא נתן הקב"ה אלא דף אחד, אשר כל הלומד אותו נעשה לתלמיד חכם מופלג, או אז הסתכלותו על אותו דף הייתה שונה בתכלית: 'מה הבעיה? דף אחד אינני מסוגל?!' אשקיע וגם אוכל לוו' כמה מאמצים אינטלקטואלים, וכמה כוחות ישקיע באותו דף בודד? הרי את כל מרצו וכוחותיו ישקיע בדף זה.

היי סאורס פאגס סכנה וכו'
 נ"ל. פאגס גויס ללא כל סכנה (קאמפ)
 האנלי פאגס גויס ללא כל סכנה.

26. תלמוד בבלי מסכת שבת דף פח עמוד ב

ואמר רבי יהושע בן לוי: בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, מה לילוד אשה בינינו? אמר להן: לקבל תורה בא. אמרו לפניו: חמודה גנוזה שגנוזה לך תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם, אתה מבקש ליתנה לבשר ודם? מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים! - אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: החזיר להן תשובה! - אמר לפניו: רבונו של עולם, מתיירא אני שמא ישרפוני בהבל שבפיהם. - אמר לו: אחוז בכסא כבודי, וחזור להן תשובה, שנאמר מאחז פני כסא פרשז עליו עננו. ואמר רבי נחום: מלמד שפירש שדי מזיו שכניתו ועננו עליו. אמר לפניו: רבונו של עולם, תורה שאתה נותן לי מה כתיב בה - אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים. אמר להן: למצרים ירדתם, לפרעה השתעבדתם, תורה למה תהא לכם? שוב מה כתיב בה - לא יהיה לך אלהים אחרים, בין הגויים אתם שרויין שעובדין

27. תלמוד בבלי מסכת זבחים דף קטז עמוד א

ר"א המודעי אומר: מתן תורה שמע [ובא], שכשינתנה תורה לישראל היה קולו הולך מסוף העולם ועד סופו, וכל [מלכין] עובדי כוכבים אחזתן רעדה בהיכליהן ואמרו שירה, שנאמר: ובהיכלו כולו אומר כבוד, נתקבצו כולם אצל בלעם הרשע ואמרו לו: מה קול ההמון אשר שמענו, שמא מבול בא לעולם? (אמר להם) ה' למבול ישב! [אמר להם]: וישב ה' מלך לעולם, כבר נשבע הקדוש ברוך הוא שאינו מביא מבול לעולם, אמרו לו: מבול של מים אינו מביא, אבל מבול של אש מביא? שנא': כי (הנה) באש ה' נשפט! אמר להן: כבר נשבע שאינו משחית כל בשר, ומה קול ההמון הזה ששמענו? אמר להם: חמדה טובה יש לו בבית גזניו שהיתה גנוזה אצלו תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם, וביקש ליתנה לבניו, שנאמר: ה' עוז לעמו יתן, [מיד] פתחו כולם ואמרו: ה' יברך את עמו בשלום;

bringing the days of rest the lion will eye (make peace) with the goat.

28. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ח עמוד א

אמר רב הונא בר יהודה אמר רבי אמי: לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום ואפילו עטרות ודיבן, שכל המשלים פרשיותיו עם הצבור מאריכין לו ימיו ושנותיו.

29. פירוש המשנה לרמב"ם מסכת אבות פרק א

והחברים - שלושה מינים: חבר תועלת, וחבר נחת, וחבר מעלה. אמנם חבר התועלת, הרי הוא כחברות שני השותפים, וחברות המלך וחייליו. ואמנם חבר הנחת, הרי הוא שני מינים: חבר הנאה, וחבר בטחון. אמנם חבר הנאה, הרי הוא כחברות הזכרים לנקבות וכיוצא בה. ואמנם חבר הבטחון, הרי הוא שיהיה לאדם חבר שתבטח נפשו בו, לא ישמר ממנו לא במעשה ולא בדיבור, ויגלה לו כל עניניו, הנאה מהם והמגונה, מבלי חשש ממנו ששיגהו בכל זה חסרון, לא אצלו ולא אצל זולתו. כי אם יגיע לנפש בטחון באיש עד לזה השעור - תמצא רוב נחת בשיחתו ובחברותו. ואוהב המעלה, הוא שתהיה תאות שניהם וכוונתם למטרה אחת, והיא: הטוב, וירצה כל אחד להעזר בחברו בהגיע הטוב ההוא לשניהם יחד. וזה הוא החבר אשר ציוה לקנותו, והוא כחברות הרב לתלמיד והתלמיד לרב.

① הקאמפ פאגס גויס ללא כל סכנה
 ② פאגס גויס ללא כל סכנה
 ③ פאגס גויס ללא כל סכנה